

Впроваджується:

Проект: «Покращення доступу до інклюзивної та якісної дошкільної освіти у закладах освіти Донецької та Луганської областей»

ТРЕНІНГ «ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ: ПРАКТИКА ДЛЯ ЩОДЕННОГО ВИКОРИСТАННЯ»

Калініченко Ірина, психолог, к.пед.н.,
тренер ВФ «Крок за кроком»

**Інклюзивне навчання:
сутність, принципи, переваги.
Трирівнева модель підтримки.
Універсальність навчального
процесу, адаптації та
модифікації**

16 листопада 2021 р.

ПРАВИЛА РОБОТИ ГРУПИ

1. Правило того хто говорить.
2. Правило піднятої руки.
3. Конфіденційність.
4. «Не давати оцінок»
5. Право ведучого
6. Пунктуальність.
- 7.....

ЗНАЙОМСТВО УЧАСНИКІВ ГРУПИ

Історія імені: назвіть своє ім'я та коротко розкажіть історію свого імені

Як ми схожі! Кожна пара знаходить і записує 10 характеристик, вірних для них обох. Не можна писати «у мене дві ноги» (загальнолюдські відомості).

Той, хто швидше за всіх знайде 5 якостей, які об'єднують його з іншими учасниками, отримає приз.

ОЧІКУВАННЯ

«Від сьогоднішнього тренінгу я очікую...»

Вхідне оцінювання

<https://forms.gle/YYNxohiTjufiBHaH9>

**Для мене інклюзивна освіта
це.....**

Інклюзія...

усвідомлення
цінності людської
багатоманітності та
відмінностей між
людьми

виключає будь-яку
дискримінацію

головна ознака
демократичного
суспільства

усі діти є цінними й
активними членами
суспільства

Право на освіту,
незважаючи на
особливості
психофізичного
розвитку дитини

Принципи інклюзивної освіти

кожна дитина має
унікальні особливості,
інтереси, здібності та
освітні потреби

усі діти мають навчатися
разом у всіх випадках,
коли це виявляється
можливим, незважаючи
на певні труднощі чи
відмінності, що існують
між ними

заклади освіти мають
визнавати і враховувати
різноманітні потреби своїх
дітей, узгоджуючи різні
види і темпи навчання;

Принципи інклюзивної освіти

заклади повинні забезпечувати якісну освіту для всіх, розробляючи відповідні навчальні плани, вживаючи організаційні заходи, розробляючи стратегії викладання

діти мають отримувати будь-яку додаткову допомогу, яка може знадобитися їм у освітньому процесі

інклюзивна освіта – найефективніший засіб, який гарантує солідарність, співучасть, взаємодопомогу, розуміння між дітьми

Інклюзивна освіта не ставить за мету зробити всіх однаковими.

Інклюзивна освіта в широкому розумінні передбачає створення рівних можливостей для всіх дітей з особливими освітніми потребами та забезпечення їх успіху в освітньому процесі й подальшому житті.

Можливості навчання для всіх

“Всі” означає всі
– 100%:

-з інвалідністю
та без неї

-з легкими,
помірними чи
комплексними
порушеннями

Сьогодні інклюзивна освіта є не лише однією з фундаментальних засад розвитку освіти, але й філософією розуміння участі людини у житті суспільства

Міжнародний рівень

- **Загальна Декларація ООН** про права людини, що була прийнята Організацією Об'єднаних Націй 10 грудня 1948 року, яка проголосила **рівність прав усіх людей без винятку**.
- Конвенція ООН про права дитини (1989р.)
- Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (2006р.), де у Статті 24 «Освіта» зазначається, що **«держави-учасниці Конвенції повинні впроваджувати інклюзивну освіту на всіх рівнях»**.

Державний рівень

- Конституція України (1996р.)
- Закон України «Про Уповноваженого з прав людини» (1997р.)
- Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» (2013р.)
- Закон України «Про освіту» (2017 р.).

Відповідно до міжнародних документів, діти з особливими потребами – це особи до 18 років, які потребують додаткової підтримки в освітньому процесі (діти з порушеннями психофізичного розвитку, діти з інвалідністю, діти-біженці, працюючі діти, діти-мігранти, діти - представники національних меншин, діти - представники релігійних меншин, діти з сімей з низьким прожитковим мінімумом, безпритульні діти, діти-сироти, діти із захворюваннями СНІД/ВІЛ та інші).

Закон України «Про освіту»

- інклюзивне навчання** - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників;
- інклюзивне освітнє середовище** - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;
- особа з особливими освітніми потребами** – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

Прикінцеві положення змін до Закону України «Про дошкільну освіту»

Стаття 12. Типи закладів дошкільної освіти

Діти з особливими освітніми потребами можуть перебувати до семи (восьми) років у спеціальних закладах дошкільної освіти (групах) та інклюзивних групах закладів дошкільної освіти.

**Повторна комплексна оцінка ІРЦ = рекомендовано
продовжити навчання у ЗДО**

Прикінцеві положення змін до Закону України «Про дошкільну освіту»

Стаття 14. Комплектування груп закладу

дошкільної освіти

- в інклюзивних групах - не більше трьох дітей з особливими освітніми потребами.

Постанова КМУ від 10 квітня 2019 р. №530 «Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти»

- 1-3 дитини з числа дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, із затримкою психічного розвитку, зниженим зором, слухом, легкими інтелектуальними порушеннями тощо;
- не більше 2 осіб з числа дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення тощо;
- не більше 1 дитини із складними порушеннями розвитку.

Категорія ООП – визначає ІРЦ

Прикінцеві положення змін до Закону України «Про дошкільну освіту»

Стаття 30. Педагогічне навантаження, оплата праці, відпочинок педагогічних та інших працівників у сфері дошкільної освіти

- вихователя інклюзивної групи, групи компенсуючого типу - 25 годин;
- асистента вихователя інклюзивної групи – 36 годин;
- практичного психолога закладу дошкільної освіти (ясел-садка) компенсуючого типу та з інклюзивними групами – 20

Стаття 33. Соціальний захист дітей дошкільного віку

4. Дітям з особливими освітніми потребами гарантовано право на:
- відвідування державних і комунальних закладів дошкільної освіти з **гнучким режимом роботи** та їх утримання у цих закладах за рахунок держави;

Прикінцеві положення змін до Закону України «Про дошкільну освіту»

Постанова КМУ від 14.02.2018 р. №72 “Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 №1096”

- за роботу в інклюзивних класах (групах) у закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти — у граничному розмірі 20 відсотків.
- зазначена доплата встановлюється педагогічним працівникам та помічникам вихователів тільки за години роботи у цих класах (групах).
- конкретний розмір цієї доплати встановлює керівник ЗДО на підставі відповідного рішення засновника закладу.

- **Закон України від 05.06.2014 р. №1324-VII** “Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання”
- **Постановою Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 № 530** затверджено «Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти»
- **Лист МОН від 02.04.2015 р. №1/9-169** “Про порядок комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах”
- **Лист МОН від 13.11.18 р. №1/9-691** “Щодо організації діяльності інклюзивних груп у ЗДО”
- **Лист МОН від 25.06.2020 р. № 1/9-348** “Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти”

- **Наказ МОН від 08.06.2018 р. №609** «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в ЗЗСО та ЗДО»
- **Постанова Кабінету Міністрів України від від 14 лютого 2017 р. № 88** «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами»
- **Прикінцеві положення змін до Закону України «Про дошкільну освіту», ст. 19** «за рекомендаціями інклюзивно-ресурсного центру та письмовою заявою батьків або осіб, які їх замінюють, заклад дошкільної освіти забезпечує доступ до освітнього процесу асистента дитини з особливими освітніми потребами. Асистент дитини з особливими освітніми потребами проходить медичний огляд відповідно до вимог законодавства»

**Постанова КМУ від 28
липня 2021 р. №769
«Про внесення змін до
постанови Кабінету
Міністрів України від
10 квітня 2019 р. №
530»**

Набирає чинності з 1 січня 2022 р.

«Нова» термінологія

Рівні підтримки

не дати впасти

ПІДТРИМКА

підтримка=підтримати

це допомога та
сприяння

и

не дати

припинитись,

порушитись

коротке або невелике надання тієї чи
іншої

допомоги особі у важкій для неї ситуації

«Нова» термінологія

Рівні підтримки

-рівні підтримки — обсяг тимчасової або постійної підтримки в освітньому процесі дітей, які цього потребують, відповідно до їх індивідуальних потреб.

- особа з особливими освітніми потребами - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту

Рівні підтримки: розглянемо детально

I рівень підтримки – визначається у ЗО

Освітні труднощі поодинокі і незначні
(I рівня)

- наявність бар'єрів (1-2 сфери розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню в закладі освіти.
- потрібні незначні пристосування освітнього середовища.

Рівні підтримки: розглянемо детально

II рівень підтримки – визначає ІРЦ

Освітні труднощі II ступеня прояву
(легкого ступеня)

- наявність бар'єрів (різні сфери розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню в закладі освіти.
- потреба в здійсненні: комплексної оцінки в ІРЦ; пристосування освітнього середовища; *допоміжні засоби навчання; асистента вихователя.*

Рівні підтримки: розглянемо детально

III рівень підтримки – визначає ІРЦ

Освітні труднощі III ступеня прояву
(помірного ступеня)

- наявність бар'єрів (різні сфери розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню в закладі освіти.
- потреба в здійсненні: комплексної оцінки в ІРЦ; пристосування освітнього середовища; допоміжні засоби навчання; асистента вихователя; **додааткова підтримка, асистент дитини**

Рівні підтримки: розглянемо детально

IV рівень підтримки – визначає ІРЦ

Освітні труднощі IV ступеня прояву
(тяжкого ступеня)

- наявність бар'єрів (різні сфери розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню в закладі освіти.
- потреба в здійсненні: комплексної оцінки в ІРЦ; пристосування освітнього середовища; допоміжні засоби навчання; асистента вихователя; додаткова підтримка, асистент дитини, *додаткові послуги та пристосування (ресурсна кімната).*

Рівні підтримки: розглянемо детально

V рівень підтримки – визначає ІРЦ

Освітні труднощі V ступеня прояву
(труднощі найтяжчого ступеня)

- наявність бар'єрів (різні сфери розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню в закладі освіти.
- потреба в здійсненні: комплексної оцінки в ІРЦ; пристосування освітнього середовища; допоміжні засоби навчання; асистента вихователя; додаткова підтримка, асистент дитини, додаткові послуги та пристосування (ресурсна кімната).

Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти/з 1 січня 2022 р.

- Керівник ЗДО на підставі **заяви батьків (одного з батьків)** або інших законних представників (одного законного представника) дитини з особливими освітніми потребами та висновку ІРЦ **приймає рішення про утворення інклюзивної групи**. Інклюзивна група утворюється в обов'язковому порядку за наявності однієї такої заяви.
- Для дитини з ООП з висновком ІРЦ + дитина, яка за рішенням закладу освіти отримує підтримку першого рівня, складається ІПР за формою згідно з додатком 1. Постанови.
- ІПР:
 - складається на навчальний рік (літній період);
 - переглядається 3 на рік і зберігається в ЗДО – 3 роки;
 - обліковується у АС ІРЦ;
 - за вимогою, батьки можуть отримати копію ІПР.

Перелік документів для організації інклюзивного навчання у ЗДО

1. Титульна сторінка.
2. Наказ “Про введення посади асистента вихователя”, “Про організацію інклюзивного навчання у” , “Про створення КС”.
3. Протоколи засідань КС.
4. Копії висновків ІРЦ.
5. Копія заяви батьків про зарахування на інклюзивне навчання.
6. Індивідуальний розклад корекційно-розвиткових занять дитини з ООП.

Перелік документів для організації інклюзивного навчання у ЗДО

7. Посадова інструкція асистента вихователя.

8. Договір про залучення фахівців на громадських засадах (для асистентів дитини).

9. Трудові угоди по залучених фахівцях, які реалізують КРЗ

10. Інструкція з охорони праці для логопеда....

11. ІПР, Індивідуальні програми корекційно-розвиткової роботи.

РОЗМИНКА

«Знайди свою пару»

Інклюзивна освіта – це процес покращення якості навчання та ступеню залучення всіх учнів. Таке навчання означає мати доступ, брати участь і досягати вагомих результатів.

Термін «інклюзивний» наголошує на необхідності особливої уваги до дітей, які є уразливими до виключення, і чий права на освіту часто порушуються .

Як використовувати принципи універсального дизайну?

- **Універсальний дизайн у сфері освіти** — це дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що забезпечує їх максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну
- **Універсальний дизайн дає змогу педагогу розробити широкий спектр** навчальних продуктів та довідків (навчальна програма, навчальний план, оцінювання знань, методи викладання, завдання тощо) для участі та діяльності всіх дітей з урахуванням їхніх потреб із самого початку.

Проектуючи середовище, плануючи заняття, педагог міркує над тим, що з того, що є підтримкою для окремих дітей, може сприяти кращому залученню, сприйманню, розумінню ВСІХ дітей

Структура універсального дизайну заснована на принципах:

- використання різних методів подання інформації для легкого сприйняття та розуміння;
- надання учням альтернативних способів діяти і демонструвати те, що вони знають;
- врахування інтересів учнів у виборі навчального змісту різних рівнів складності та способів мотивування.

• **Адаптації і модифікації є прагматичними альтернативами за відсутності концепції універсального дизайну для навчання.** Іншими словами, йдеться про зміни в тій чи іншій мірі освітнього середовища і програми, які дають змогу встановлювати зв'язки між ними та індивідуальною програмою розвитку окремої дитини.

• **Адаптації** – змінюють характер навчання, НЕ змінюючи суттєво зміст, понятійну сутність освітнього завдання та очікувані результати.

• **Модифікації** – змінюють характер навчання, змінюючи зміст або понятійну сутність освітнього завдання та очікувані результати. До модифікацій належать: зміна тривалості періоду навчання, суттєва зміна навчального середовища, ресурсів, матеріалів, форми представлення завдань чи оцінювання.

Плануючи адаптації слід брати до уваги:

зміст – що діти мають засвоїти та яким чином вони отримуватимуть інформацію

процес – види освітньої діяльності, які виконують діти для осмислення та засвоєння змісту

результат – те, що дає дітям змогу застосувати, закріпити, поглибити та вдосконалити набуті знання, вміння, навички

освітнє середовище – як відбувається робота на занятті, яка на ньому панує атмосфера

Як надавати дітям підтримку?

Додаткова підтримка
(інтенсивна)
5%

Додаткова підтримка
(цілеспрямована)
15%

Універсальна підтримка
80%

Додаткова підтримка — дії чи інструменти, які педагог застосовує до окремих дітей щоб допомогти їм успішно виконувати навчальні завдання, виконувати соціальні ролі.

інтенсивнішої підтримки часто із залученням спеціальних фахівців та модифікацією

адаптація середовища, дидактичних матеріалів

Інклюзивна компетентність вихователя \neq знання чи навички зі спеціальної освіти (дефектології)

РОБОТА З ПРАКТИЧНИМИ КЕЙСАМИ 15 хв.

Множинні ролі вихователя.

Робота в команді.

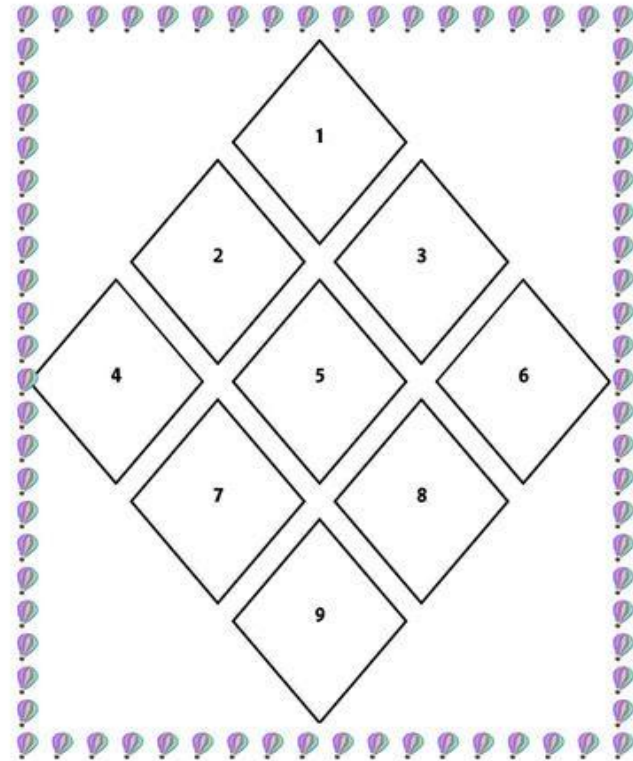
**Асистент вихователя, асистент
дитини.**

Мозковий штурм «Що робить групу людей командою?»

Вправа «Діамант» / 10 хв

Учасники об'єднуються у 3 групи.
Кожна група обирає 9 слів, що на їхню думку,
є важливими для формування КППС. Група
ранжує обрані слова у формі «діаманта».
Від першого- найважливішого до останнього
Найменш важливого, на думку учасників.

Вправа «Діамант» / Підсумки

Діамант – це коштовний камінь, у якому виблискує кожна грань. **Кожна грань** є однаково **важливою** і лише **разом** вони мають найбільшу привабливість й цінність.

Від щоденної праці майстра над грануванням діаманта цінностей команди залежить її світло!!! Кожен учасник КППС може стати унікальним майстром!

Базова команда ЗДО

Наказ МОН від 08.06.2018 р. №609 “Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в ЗЗСО”

Засідання не менше 3 разів на рік
Протоколи підлягають перевірці при проведенні аудиту

Керівник закладу освіти
відповідає за організацію роботи
Команди супроводу

1 дитина з ООП – 1 наказ про КС.

Команда супроводу
складає індивідуальну
програму розвитку дитини
з ООП впродовж 2-х тижнів
з моменту початку
освітнього процесу

Склад Команди супроводу
затверджується наказом
керівника закладу освіти, в
якому здобувають освіту
діти з ООП

Команда супроводу формує
та узгоджує з батьками
розклад корекційно-
розвиткових занять дитини
з ООП

Основні функції та робоча документація учасників команди супроводу у ЗДО

Учасник команди ППС	Основні функції учасника команди ППС	Робоча документація
Адміністрація закладу освіти (директор або вихователь-методист)	<ul style="list-style-type: none">• формування складу команди супроводу;• призначення відповідальної особи щодо координації розроблення ІПР;• організація роботи команди супроводу;• контроль за виконанням висновку ІРЦ;• залучення фахівців (в тому числі фахівців ІРЦ) для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП;• контроль за виконанням завдань учасниками команди супроводу своїх функцій;• розроблення спільно з іншими учасниками команди супроводу індивідуального навчального плану дитини з ООП;• залучення батьків дитини з ООП до розроблення і погодження ІПР;• оцінка діяльності педагогічних працівників, залучених до реалізації ІПР;• моніторинг виконання ІПР.	<ul style="list-style-type: none">• положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі освіти;• графіки засідань команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в ЗЗСО;• протоколи засідань команди ППС;• графіки роботи всіх членів команди психолого-педагогічного супроводу;• розклади корекційно-розвиткових занять;• висновки ІРЦ про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини з ООП;• договір про співпрацю із залученими фахівцями: асистентами учнів, вчителями-дефектологами і т.п. (за наявності);• посадові обов'язки всіх членів команди психолого-педагогічного супроводу;• інструкції з охорони праці для всіх членів команди ППС.

Основні функції та робоча документація учасників команди супроводу у ЗДО

Учасник команди ППС	Основні функції учасника команди ППС	Робоча документація
Практичний психолог	<ul style="list-style-type: none">• проведення спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб;• участь в підготовці документів для розгляду на засіданнях інклюзивно-ресурсного центру;• ознайомлення з висновками і рекомендаціями інклюзивно-ресурсного центру щодо організації навчання дитини та надання їй додаткових послуг; розробка індивідуального плану корекційно-розвиткової роботи;• участь у розробці необхідної адаптації навчальних матеріалів, підходів, а саме, надання рекомендацій педагогам щодо врахування особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини з ООП. надання у межах своєї компетенції консультативно-методичної допомоги педагогам у роботі з дитиною;• сприяння створенню позитивного мікроклімату в колективі;• налагодження співпраці з фахівцями, які безпосередньо працюють з дитиною з особливими освітніми потребами та приймають участь у розробленні ІПР;• психологічний супровід дитини з ООП;• консультативна робота з батьками дитини з ООП;• просвітницька робота щодо формування психологічної готовності в учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі.	<ul style="list-style-type: none">• річний план роботи практичного психолога;• журнал практичного психолога;• щоденний облік роботи практичного психолога;• протоколи індивідуальних та групових психологічних консультацій батьків, педагогічних працівників закладу освіти та дітей з висновками та рекомендаціями для кожної категорії;• протоколи індивідуальної та групової психодіагностики з висновками та рекомендаціями.

Основні функції та робоча документація учасників команди супроводу у ЗДО

Учасник команди ППС	Основні функції учасника команди ППС	Робоча документація
Вчителі-дефектологи (вчитель-логопед, сурдопедагог, тифлопедагог, олігофренопедагог), вчитель-реабілітолог	<ul style="list-style-type: none">• надання корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП, згідно ІПР;• моніторинг досягнень у відповідній сфері розвитку дитини, згідно ІПР;• надання рекомендацій педагогічним працівникам щодо особливостей організації освітнього процесу, реалізації корекційно-розвиткових цілей в процесі навчання, технології для досягнення кінцевих цілей навчання, визначених в ІПР та застосування адаптацій (модифікацій);• консультативна робота з батьками дитини з ООП	<ul style="list-style-type: none">• цивільно-правова угода з закладом освіти (за наявності);• графік роботи;• корекційні програми;• календарно-тематичне планування корекційно-розвиткових занять;• розклад корекційно-розвиткових занять;• журнал обліку корекційно-розвиткових занять;• щомісячний акт виконаних робіт (в разі, якщо фахівець не є штатним працівником даного закладу освіти).

Основні функції та робоча документація учасників команди супроводу у ЗДО

Учасник команди ППС	Основні функції учасника команди ППС	Робоча документація
Вихователі	<ul style="list-style-type: none">• забезпечення освітнього процесу дитини з ООП з урахуванням особливостей її розвитку та ІПР;• підготовка інформації для учасників засідання Команди супроводу про особливості навчально-пізнавальної діяльності дитини з ООП, її сильні сторони та потреби; результати виконання дитиною освітнього плану;• розробка індивідуального освітнього плану в закладі дошкільної освіти;• визначення спільно з іншими педагогічними працівниками рівня Досягнення кінцевих цілей навчання; передбачених ІПР;• створення належного мікроклімату в колективі;• надання інформації батькам про стан засвоєння навчальної програми/освітнього плану дитиною з ООП.	<ul style="list-style-type: none">• ІПР;• індивідуальний освітній план для дітей з ООП;• конспект заняття із зазначеними модифікованими та адаптованими матеріалами.

Основні функції та робоча документація учасників команди супроводу у ЗДО

Учасник команди ППС	Основні функції учасника команди ППС	Робоча документація
Асистент вихователя	<ul style="list-style-type: none">• спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб;• участь в організації освітнього процесу дитини з ООП;• участь у розробці ІПР;• участь у підготовці індивідуального освітнього плану;• адаптація освітнього середовища; навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП;• оцінка спільно з вихователем рівня досягнення кінцевих цілей навчання, передбачених ІПР;• підготовка інформації для учасників засідання Команди супроводу за результатами спостереження за дитиною щодо її індивідуальних особливостей, інтересів та потреб;• надання інформації батькам, педагогічним працівникам щодо особливостей розвитку дитини з ООП	<ul style="list-style-type: none">• графік роботи асистента вихователя, затверджений керівником закладу;• журнал обліку роботи /щоденний план роботи;• список дітей з ООП, яких супроводжує асистент;• висновки ІРЦ;• індивідуальна програма розвитку;• портфоліо дитини з ООП;• облік проведених консультацій, просвітницьких заходів;• Схема адаптацій/модифікацій

Основні функції та робоча документація учасників команди супроводу у ЗДО

Учасник команди ППС	Основні функції учасника команди ППС	Робоча документація
Асистент дитини	<ul style="list-style-type: none"> забезпечення соціально-побутових потреб дитини з особливими освітніми потребами; допомога у пересуванні, відвідуванні туалету, переодяганні, харчуванні та задоволенні інших соціальних та фізичних потреб здобувача освіти з ООП; сприяння досягненню визначених командою супроводу цілей розвитку у питаннях соціальної адаптації, комунікації та соціально-побутової орієнтації учня з ООП. 	
Медичний працівник закладу освіти	<ul style="list-style-type: none"> інформування учасників Команди супроводу про стан здоров'я дитини та її психофізичні особливості; за необхідністю, здійснює збір додаткової інформації від батьків, закладу охорони здоров'я щодо стану здоров'я дитини. 	<ul style="list-style-type: none"> - список учнів з особливими освітніми потребами; - довідки за формою первинної облікової документації № 086/1о цих дітей; - індивідуальна програма реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності).
Батьки дитини з ООП	<ul style="list-style-type: none"> доведення інформації про дитину (стиль, спосіб мотивації, успіхи, труднощі у розвитку); прийняття участі у роботі Команди супроводу, в тому числі залучення до складання ІПР; створення умов для навчання, виховання та розвитку дитини. 	

Робота з практичними кейсами (5 груп/10 хв)

РОЗМИНКА

«Збери фразу»

- Лисий кінь — краса, лисий парубок — біда.
- В багатій дівки горба не видно.
- Є у неї воли та корови, та немає з нею любої розмови.
- Ліпше полюбити старого орла, ніж молоду сову.
- Любов зла — полюбиш і козла.
- Краще полин їсти, ніж з нелюбом за стіл сісти.
- Кожна птиця знайде свого Гриця.
- Стрічалися — цілувалися, а як в одну хату зійшлися, за чуби взялися.
- Вона за ним сохне, а він і не охне.
- Так мене, мамо, хлопці люблять, що за кулаками світу не бачу.
- Оженилися дурний та дурнувата, не знали що робити — підпалили хату.
- Яку йому кару дати? – Оженить його, то буде знати!
- Ще молоко на губах не обсохло, а він жениться задумав!
- Не зітхай важко, не віддамо далеко, – хоч і за курицю, та на свою вулицю.
- Сивина в голову — біс у ребро

Партнерська взаємодія вихователя з асистентом вихователя

Функції асистента вихователя

участь у розробці ІПР

участь в організації освітнього процесу дитини з ООП

спостереження за дитиною

адаптація освітнього середовища, навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП

оцінка спільно з вихователем рівня досягнення кінцевих цілей навчання, передбачених ІПР

надання інформації батькам, педагогічним працівникам щодо особливостей розвитку дитини з ООП

Компетентності асистента вихователя

Законодавчо-теоретична база

- Основи законодавства України про освіту;
- Міжнародні документи про права людини та дитини;
- Державні стандарти освіти;
- Сучасні досягнення в галузі педагогіки;
- Індивідуальні аспекти розвитку дітей з особливими освітніми потребами;
- Норми та правила ведення документації.

Практичні навички

- Застосування професійних знань у діяльності;
- Здійснення педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання;
- Вміння налагоджувати міжособистісні стосунки між усіма суб'єктами освітньої діяльності.

Особистісні якості

- Комунікативні та організаційні здібності;
- Здатність співпереживати;
- Ціннісні орієнтації, спрямовані на розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства;
- Навички вирішення конфліктних ситуацій.

Нормативно-правове забезпечення посади асистент вихователя

- **Постанова КМУ від 14 квітня 1997 р. № 346 (зі змінами)** «Про затвердження Порядку надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів ... (із змінами, про надання асистенту вихователя відпустки тривалістю до 56 к.д.);
- **Постанова КМУ № 963 від 14 червня 2000 р.** «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників» (посаду асистента вихователя віднесено до переліку педагогічних посад);
- **Національний класифікатор професій України:** внесено посаду «Асистент вихователя ДНЗ» (код 3340).
- **Наказ МОН від 04.11.2010 № 1055,** зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23 листопада 2010 року за № 1157/18452 «Зміни до Типових штатних нормативів дошкільних навчальних закладів» (включено посаду «асистент вихователя»)

Асистента вихователя-рекомендує ІРЦ

Основні завдання асистента вихователя полягають у:

- адаптації змісту та методів навчання до можливостей і потреб дитини з особливими освітніми потребами;
- застосуванні під час занять системи додаткових заходів, спрямованих на опанування навчального матеріалу;
- доповненні (разом з вихователем) навчальної програми матеріалом, засвоєння якого необхідне дитині з особливими потребами для повноцінного життя;
- участі у розробленні та реалізації індивідуальних навчальних планів на кожному з визначених етапів (оцінювання психофізичного стану розвитку дитини, визначення й погодження аспектів навчання, що потребують застосування спеціальних методик, певної адаптації завдань, модифікацій групового довкілля, моніторинг результатів тощо);
- забезпеченні індивідуального підходу під час занять.

ДОКУМЕНТАЦІЯ АСИСТЕНТА ВИХОВАТЕЛЯ

- схема визначення необхідних адаптацій/модифікацій,
- журнал спостереження,
- зошит взаємодії,
- графік роботи/ облік робочого часу.

Схема визначення необхідних адаптацій/модифікацій

Ім'я дитини:

Заняття/тема:

Завдання або вміня яке має бути опановане	Може діяти, як і всі інші діти	Пристосування середовища	Адаптація/модифікація навчальних підходів	Адаптація/модифікація матеріалів	Результат

Прикінцеві положення змін до Закону України «Про дошкільну освіту»

Стаття 11. Заклад дошкільної освіти та його повноваження.

5. За рекомендаціями інклюзивно-ресурсного центру та письмовою заявою батьків або осіб, які їх замінюють, заклад дошкільної освіти забезпечує доступ до освітнього процесу асистента дитини з особливими освітніми потребами.

Асистент дитини з особливими освітніми потребами проходить медичний огляд відповідно до вимог законодавства.

Наказ МСП від 23.06. 2020 р. №429 “Про затвердження Класифікатора соціальних послуг”

діти з ООП, в
тому числі
діти з
інвалідністю

за місцем
перебування
отримувача
СП

тимчасово/
постійно

Супровід під час інклюзивного навчання -
надання допомоги в пересуванні,
самообслуговуванні, комунікації, харчуванні,
орієнтації у просторі, а також у забезпеченні
безпеки дітям під час перебування в закладах
дошкільної та загальної середньої освіти.

Різниця між асистентом вихователя та асистентом дитини

Критерій	Асистент вихователя	Асистент дитини
Цілі діяльності	Освітні	Соціальна послуга
Помічник	Вихователя	Дитини
Посада	Педагогічний працівник	Соціальний працівник
Підготовка	Педагогічна освіта	Спеціальне навчання підтверджене відповідним свідоцтвом
Призначається	На групу	На дитину
ІРЦ	+	+

Тип допомоги	Визначення	Приклад
Повна фізична допомога	пряма фізична допомога дитині	Тримати руку дитини при письмі
Часткова фізична допомога	Виконання частини дії	Почати з дитиною дію
Моделювання	Демонстрація того, що будемо робити	Асистент вирішує приклад – дитина наслідує
Пряма усна допомога	Вербальна інструкція	«зараз необхідно малювати»
Непряма усна допомога	Висловлювання, що спонукає до роздумів	«як думаєш, що буде далі?»
Допомога жестом	Жести для уважності, початку роботи, тощо	Показ на зошит, дошку, розклад на стіні, світловий дзвінок, час до завершення виконання завдання
Самостійна орієнтація в ситуації разом з асистентом	Невтручання	Завершення уроку, записування домашнього завдання, перехід в ресурсну кімнату

Робота з практичними кейсами (3 групи/10 хв)

Я сьогодні зрозуміла.....